

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร ปัจจุบันรูปแบบการดำเนินการผลิตในภาคเกษตรได้เปลี่ยนไปจากที่เคยใช้แรงงานในครอบครัว และการแลกเปลี่ยนแรงงานมาเป็นการจ้างแรงงาน และ/หรือใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรแทนเป็นบางส่วน จากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง ไปตลอดถึงรูปแบบของขบวนการผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้แรงงานในภาคการเกษตรส่วนหนึ่ง ไม่มีงานทำ และจากรายงานผลการศึกษาเรื่องผลของวิกฤตเศรษฐกิจต่อครัวเรือนเกษตรปีการเพาะปลูก 2541/2542 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2543) พบว่าประชากรเกษตรทั้งหมดมีจำนวน 30.6 ล้านคน เป็นประชากรเกษตรวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 15 - 64 ปี ทั่วประเทศ 23.2 ล้านคน

จากการคาดการณ์แนวโน้มประชากรแรงงานภาคเกษตร และแรงงานนอกภาคเกษตรของไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) สรุปโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2545) พบว่าแนวโน้มของจำนวนประชากร และแรงงานภาคเกษตรลดลงโดยในปี พ.ศ.2545 จำนวนประชากรภาคเกษตรประมาณ 35.4 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.8 ของประชากรทั้งประเทศ และในปี พ.ศ. 2549 คาดว่าจำนวนประชากรภาคเกษตรจะลดลงเหลือ 34.6 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.6 ของประชากรทั้งประเทศ ส่วนในด้านแรงงานภาคเกษตรคาดประมาณว่าในปี พ.ศ. 2545 จะมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 51.63 ของแรงงานทั้งประเทศ และจะลดลงเหลือร้อยละ 48.43 ของจำนวนแรงงานทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2549 หรือเมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ในขณะที่รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วประเทศไตรมาสที่ 4 (ตุลาคม - ธันวาคม) ปี พ.ศ. 2545 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่าประเทศไทยมีประชากรทั้งหมด 63.7 ล้านคน เป็นประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป 47.9 ล้านคน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงานรวมจำนวน 34.6 ล้านคน โดยเป็นผู้มีงานทำทั้งหมด 33.9 ล้านคน ในจำนวนนี้ทำงานในภาคเกษตรร้อยละ 44.6 หรือจำนวนประมาณ 15.1 ล้านคน

แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในทุกภาคการผลิต และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ รัฐจะให้มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเพื่อไว้ควบคุมกำกับให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงาน โดยกำหนดสิทธิและหน้าที่ของนายจ้าง และลูกจ้างอันพึงปฏิบัติต่อกัน ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนไปรัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2541 แต่เนื่องจากงานเกษตรกรรมเป็นงานที่มีสภาพการจ้างงานและการทำงานที่แตกต่างไปจากการจ้างงานทั่วไป ซึ่งจำแนกเป็นงานหลักๆ ได้แก่ งานเพาะปลูก งานเลี้ยงสัตว์ งานประมง งานป่าไม้ และงานทำนาเกลือโดยงานเพาะปลูก ยังแบ่งเป็นการทำนา ทำสวน และทำไร่ นอกจากนี้ยังสามารถแยกย่อยตามลักษณะของพืชแต่ละชนิดด้วย ดังนั้นในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 จึงได้บัญญัติให้งานเกษตรกรรม

เป็นงานที่สามารถกำหนดในกฎกระทรวงให้มีการคุ้มครองแรงงานกรณีต่างๆแตกต่างไปจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ ประกอบกับในปัจจุบันรัฐบาลยังไม่ได้กำหนดมาตรฐานแรงงานภาคเกษตรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะการทำงานในแต่ละสาขาการเกษตร และมาตรฐานแรงงานองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในภาคเกษตรทำให้การบริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรในประเทศไทยยังมีปัญหา และอุปสรรคอยู่มาก ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาแรงงานด้านการเกษตรของประเทศ

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกระทรวงแรงงาน ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการคุ้มครองดูแลให้มีการใช้แรงงานอย่างเป็นธรรม และเกิดสันติสุขในวงการแรงงาน รวมทั้งมีการบริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในระบบแรงงานภาคเกษตร จึงควรจะดำเนินการขยายการคุ้มครองแรงงานให้มีความเหมาะสมกับงานภาคเกษตร นอกเหนือจากที่ตราไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งงานภาคเกษตรกรรมมีลักษณะการทำงานที่เฉพาะและมีความหลากหลายในแต่ละสาขาการเกษตร โดยเฉพาะในเรื่องของการจ้างลูกจ้างเพื่อดำเนินการในแต่ละกิจกรรมการผลิตของงานภาคเกษตร แต่เนื่องจากพื้นฐานข้อมูล และผลการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนไม่มากนักอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติต่อการบังคับใช้กฎหมายจึงจำเป็นต้องให้มีการศึกษา ในชั้นรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพการทำงาน การจ้างงาน สวัสดิการ ความเป็นอยู่ และความปลอดภัยรวมทั้งปัญหา และอุปสรรคในการทำงานของลูกจ้างในงานภาคเกษตรจากกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มคือ กลุ่มเกษตรกรผู้ทำการเกษตรด้วยตนเอง กลุ่มผู้รับจ้างทำการเกษตร กลุ่มผู้ประกอบการ หรือผู้ว่าจ้างแรงงานภาคเกษตรทั่วประเทศ ตลอดจนกลุ่มหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน นักวิชาการ หรือองค์กรใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบแรงงานภาคเกษตรให้มีความชัดเจน และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการขยายความคุ้มครองแรงงานภาคเกษตร ซึ่งทำให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะการทำงานในแต่ละสาขาการเกษตรได้อย่างแท้จริง

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อให้ทราบถึงสภาพการทำงาน สภาพการจ้าง ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย และอาชีวอนามัย สภาพแวดล้อมในการทำงาน แรงงานสัมพันธ์ สวัสดิการแรงงาน มาตรฐานแรงงาน ตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของแรงงานภาคเกษตรในแต่ละสาขาการเกษตร

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายแรงงานของประเทศต่างๆ และมาตรฐานแรงงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานภาคเกษตร

1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางกำหนดมาตรฐานแรงงานภาคเกษตรของประเทศไทยที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะการทำงานในแต่ละสาขาการเกษตร และมาตรฐานแรงงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

1.2.4 เพื่อหาแนวทางในการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานภาคเกษตร หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

1.2.5 เพื่อพยากรณ์แนวโน้มของแรงงานภาคเกษตรที่มีอยู่ และความต้องการแรงงานภาคเกษตรในระยะ 5 ปีข้างหน้า

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาจะครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.3.1 ลักษณะการทำงานภาคเกษตรของประเทศไทยจำแนกตามลักษณะภูมิภาคของประเทศ

1.3.2 ลักษณะความแตกต่างของการทำงานในแต่ละสาขาการเกษตร จำแนกเป็น 5 สาขา ได้แก่ สาขาเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ประมง ป่าไม้ และนาเกลือ

1.3.3 สภาพการทำงาน สภาพการจ้างงาน ความเป็นอยู่ของแรงงานภาคเกษตร ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน แรงงานสัมพันธ์ ศักยภาพแรงงาน มาตรฐานแรงงาน และปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงานภาคเกษตรทั้งในด้านผู้รับจ้างและผู้ว่าจ้าง

1.3.4 เปรียบเทียบกฎหมายคุ้มครองแรงงานภาคเกษตร ซึ่งหมายรวมถึง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา และมาตรฐานแรงงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ โดยศึกษา 2 กลุ่มประเทศ ประกอบด้วย

1) กลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว จำนวน 8 ประเทศดังนี้ (1) กลุ่มประเทศยุโรป จำนวน 4 ประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และเดนมาร์ก (2) กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก และแปซิฟิก จำนวน 4 ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน และออสเตรเลีย

2) กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา จำนวน 9 ประเทศดังนี้ (1) กลุ่มประเทศอเมริกาใต้ จำนวน 3 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล และเวเนซุเอล่า (2) กลุ่มประเทศเอเชียใต้ จำนวน 3 ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ อินเดีย และศรีลังกา (3) กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 3 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม

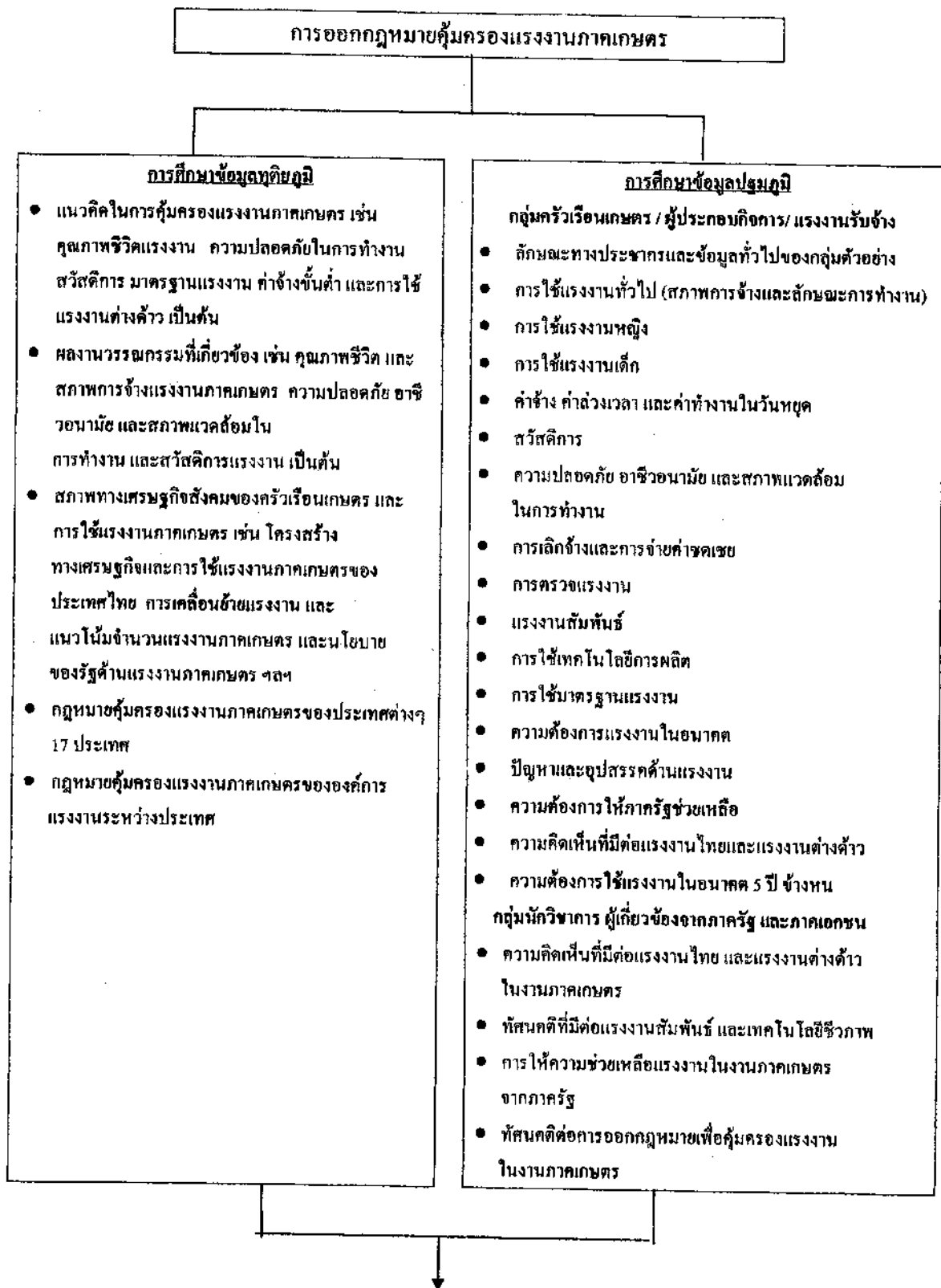
1.3.5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวนตัวอย่าง 8,700 ราย จำแนกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

- 1) กลุ่มครัวเรือนเกษตร ซึ่งทำการเกษตรด้วยตนเองหรือจ้างแรงงานทำการเกษตร จำนวน 3,200 ราย
- 2) กลุ่มผู้ประกอบการ หรือผู้ว่าจ้างแรงงานภาคเกษตร จำนวน 1,810 ราย
- 3) กลุ่มลูกจ้าง หรือแรงงานรับจ้างทำการเกษตร จำนวน 3,620 ราย
- 4) กลุ่มนักวิชาการ ผู้เกี่ยวข้องจากภาครัฐ และภาคเอกชน หรือองค์กรใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบ

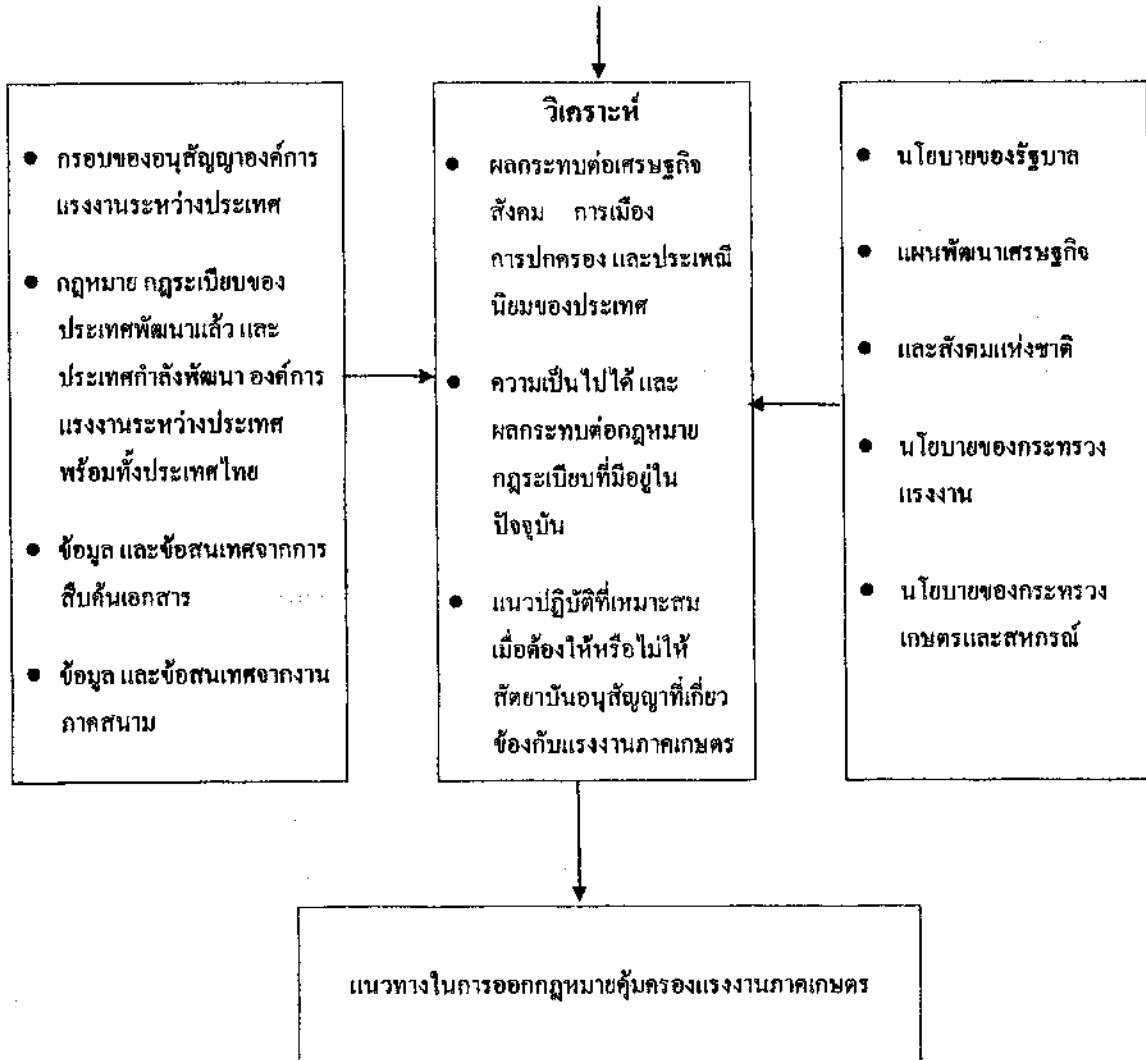
แรงงานภาคเกษตร จำนวน 70 ราย

1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษา (ต่อ)

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การประกอบกิจการภาคเกษตร หมายถึง การเพาะปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์บก การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การปลูกสร้างสวนป่า และการทำนากสิ้อ ทั้งเพื่อการบริโภคและจำหน่ายในรอบปีการเพาะปลูก 2545/46 โดยในปีที่ผ่านมาได้ขายผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ของงานภาคเกษตรกรรมต่างๆ มีรายได้ตั้งแต่ 8,000 บาท ขึ้นไป(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) รวมทั้ง การประกอบการเกษตรในเชิงธุรกิจด้วย ดังต่อไปนี้

1) งานเพาะปลูก หมายถึง การทำนา การทำสวน การทำไร่ การขยายพันธุ์พืช การเตรียมดิน การปลูกพืช การทำนุบำรุงดิน/พืช การเก็บเกี่ยว และคัดผลผลิต ตลอดจนงานที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างงานอุตสาหกรรม และงานเพาะปลูก ซึ่งมีงานเพาะปลูกเป็นธุรกิจส่วนใหญ่

2) งานเลี้ยงสัตว์ หมายถึง การเพาะเลี้ยงสัตว์ การขยายพันธุ์สัตว์ การจับสัตว์ การเก็บผลผลิตทั้งหมดซึ่งเกิดขึ้น โดยธรรมชาติของสัตว์ เช่น ไข่ นํ้านม เป็นต้น รวมถึงงานที่มีลักษณะผสมระหว่างงานอุตสาหกรรมและงานเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีงานเลี้ยงสัตว์เป็นธุรกิจส่วนใหญ่

3) งานประมง หมายถึง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การจับ ดัก ล่อ ทำอันตรายฆ่า หรือเก็บสัตว์น้ำ รวมถึงการเก็บพืชน้ำ และให้หมายรวมถึงการเตรียม และการซ่อมบำรุงเครื่องมือทำการประมงด้วย ทั้งนี้ไม่รวมเครื่องมือในงานประมงทะเล

4) งานป่าไม้ หมายถึง การทำสวนป่า การขยายพันธุ์ไม้ การเตรียมดิน การปลูก การทำนุบำรุงดิน/พืช การตัดไม้ ฟืน ราน โคน รีด เลื่อย ผ่า ตาก ทอน ขูด ชักลากไม้ในป่า การเก็บของป่า รวมถึงตลอดถึงงานที่มีลักษณะผสมระหว่างอุตสาหกรรม และงานป่าไม้ ซึ่งมีงานป่าไม้เป็นธุรกิจส่วนใหญ่

5) งานทำนากลื้อ หมายถึง การผลิตเกลือโดยการนำน้ำทะเลขึ้นมาตากแดดให้ตกผลึกเป็นเกลือ

1.5.2 ปีการเพาะปลูก 2545/46 หมายถึง การประกอบกิจการภาคเกษตรโดยเฉพาะการปลูกพืชที่อยู่ในคาบระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2545 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2546

1.5.3 ประชากรภาคเกษตร หมายถึง ประชากรที่เป็นสมาชิกของครัวเรือนเกษตร ซึ่งเป็นทั้งผู้ที่อยู่และไม่อยู่ในแรงงานภาคเกษตร

1.5.4 ครัวเรือนเกษตร หมายถึง ครัวเรือนที่มีสมาชิกคนใดคนหนึ่ง หรือหลายคนประกอบอาชีพการเกษตรในช่วงปีการเพาะปลูก 2545/46 ทั้งนี้ต้องอาศัยอยู่กินในหมู่บ้านตัวอย่าง มีระยะเวลารวมกันตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป โดยได้ขายผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ของงานภาคเกษตรกรรมต่างๆ มีรายได้ตั้งแต่ 8,000 บาทขึ้นไป

1.5.5 สมาชิกในครัวเรือน หมายถึง ผู้ที่อยู่อาศัยเป็นประจำในครัวเรือนและใช้เครื่องอุปโภคบริโภคร่วมกัน โดยไม่คำนึงว่าจะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือไม่ก็ตาม และ/หรือ อยู่อาศัยในช่วงปีเพาะปลูก 2545/46

1.5.6 ผู้ประกอบการภาคเกษตร หมายถึง ผู้ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับงานเพาะปลูก งานเลี้ยงสัตว์ งานประมง งานป่าไม้ และงานทำนากลื้อ ในเชิงการค้า หวังกำไรในการประกอบธุรกิจ เป็นหลัก และมีกรจ้างแรงงานในการประกอบธุรกิจนั้นๆ ในคาบระยะเวลาตั้งแต่ 1 เมษายน 2545 ถึง 31 มีนาคม 2546

1.5.7 บุคคลธรรมดา หมายถึง เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นของครัวเรือนตัวเอง โดยไม่มีการจดทะเบียนเป็นบริษัทหรือหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่นใด ไม่จำเป็นต้องจัดสรรแบ่งส่วนผลประโยชน์จากการประกอบกิจการให้กับผู้ใดตามกฎหมาย

1.5.8 นิติบุคคล หมายถึง บริษัท ห้างหุ้นส่วน บริษัทมหาชน หรือนิติบุคคลอื่น ที่ได้จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์กับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ และประกอบอาชีพการเกษตรเป็นสำคัญ

1.5.9 ลูกจ้าง หรือแรงงานรับจ้างภาคเกษตร หมายถึง ผู้รับจ้างทำงานให้แก่ครัวเรือนเกษตร หรือผู้ประกอบการภาคเกษตร ซึ่งทำการเกษตรในสาขาต่าง ๆ ทั้ง 5 สาขา ทั้งเป็นลูกจ้างคนไทย และคนต่างด้าว โดยได้รับค่าจ้างหรือผลตอบแทนที่เป็นเงินสด หรือสิ่งของก็ได้ นอกจากนี้สามารถจำแนกตามลักษณะการจ้างเป็นลูกจ้างประจำ และลูกจ้างครั้งคราว โดยที่ผู้ประกอบการบางส่วนอาจมีการจ้างแรงงานเด็ก

โดยได้รับค่าจ้างหรือผลตอบแทนที่เป็นเงินสด หรือสิ่งของก็ได้ นอกจากนี้สามารถจำแนกตามลักษณะการจ้าง เป็นลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว โดยที่ผู้ประกอบการบางส่วนอาจมีการจ้างแรงงานเด็ก

1) แรงงานคนไทย หมายถึง ลูกจ้างที่มีสัญชาติไทย และมีบัตรประชาชนไทย

2) แรงงานต่างด้าว หมายถึง ลูกจ้างที่มีสัญชาติอื่นนอกจากสัญชาติไทยที่รับจ้างทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

3) แรงงานรับจ้างประจำ หมายถึง ลูกจ้างที่จ้างมาทำการเกษตรสาขาใดสาขาหนึ่ง เป็นการประจำตั้งแต่เริ่มการผลิตจนเสร็จสิ้นการผลิตแต่ละรุ่น โดยมีระยะเวลาในการทำงานแต่ละครั้งติดต่อกันตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป ในรอบ 12 เดือนของปีการเพาะปลูก 2545/46

4) แรงงานรับจ้างครั้งคราว/ชั่วคราว หมายถึง ลูกจ้างที่จ้างมาทำการเกษตรสาขาใดสาขาหนึ่ง เป็นครั้งคราว ในช่วงการผลิตหนึ่ง และมีระยะเวลาในการทำงานแต่ละครั้งไม่ถึง 6 เดือน ในรอบ 12 เดือนของปีการเพาะปลูก 2545/46

5) แรงงานเด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์

1.5.10 เทคโนโลยีชีวภาพ หมายถึง เทคนิคใดๆ ก็ตามที่นำเอาสิ่งที่มีชีวิต หรือชิ้นส่วนของสิ่งมีชีวิตมา พัฒนา หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์จากพืช หรือสัตว์ เช่น เทคนิคด้านพันธุวิศวกรรม หรือการตัดแต่งยีน เป็นเทคโนโลยีชีวภาพก้าวหน้าสมัยใหม่ ซึ่งยังมีปัญหาทางด้านความปลอดภัยทางชีวภาพอยู่ในปัจจุบัน

1.5.11 กฎหมายแรงงาน หมายถึง กฎหมายคุ้มครองแรงงาน สวัสดิการแรงงาน แรงงานสัมพันธ์ ตลอดจนความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1.5.12 การคุ้มครองแรงงาน หมายถึง การคุ้มครองลูกจ้างในสถานประกอบการในด้านสภาพการจ้าง สภาพการทำงาน สวัสดิการ ตลอดจนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1.5.13 ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง การกระทำ หรือสภาพการทำงาน ซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสบอันตราย การเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงานต่อลูกจ้าง หรือความเดือดร้อนรำคาญเนื่องจากการทำงาน หรือเกี่ยวกับการทำงาน

1.5.14 คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ที่ดีของลูกจ้าง อันทำให้ลูกจ้างมีความสมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ รวมทั้งอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

1.5.15 มาตรฐานแรงงาน หมายถึง กฎเกณฑ์หรือข้อกำหนดต่างๆ ในเรื่องการใช้แรงงานในขอบเขตมาตรฐานสากลของกฎหมายแรงงาน

1.5.16 งานเบา หมายถึง ลักษณะงานที่ใช้แรงน้อย เช่น การเก็บผลผลิตและคัดแยกผลผลิต การทำความสะอาด การให้อาหารสัตว์ การตัดแต่งกิ่งไม้ และการบรรจุหีบห่อผลผลิต หรืองานที่เทียบเคียงได้กับงานดังกล่าว และงานแบก ยก หรือเคลื่อนย้ายของที่มีน้ำหนักไม่เกิน 15 กิโลกรัม

1.5.17 งานปานกลาง หมายถึง ลักษณะงานที่ใช้แรงปานกลาง งานยก ลาก ดัน หรือเคลื่อนย้ายสิ่งของด้วยแรงปานกลาง งานคอกตะปู งานขับรถแทรกเตอร์ หรืองานที่เทียบเคียงได้กับงานดังกล่าว และงานแบก ยก หรือเคลื่อนย้ายของที่มีน้ำหนักตั้งแต่ 15 กิโลกรัมขึ้นไป แต่ไม่เกิน 50 กิโลกรัม

1.5.18 งานหนัก หมายถึง ลักษณะงานที่ใช้แรงมาก เช่น งานที่ใช้พลั่ว จอบหรือเสียม ขุด ดัก งานเกี่ยว ไม้ งานเจาะ ไม้เนื้อแข็ง งานทุบโดยใช้ค้อนขนาดใหญ่ งานยกหรือเคลื่อนย้ายของหนักขึ้นที่สูงหรือที่ลาดชัน หรืองานที่เทียบเคียงได้กับงานดังกล่าว และสิ่งของนั้นมีน้ำหนักมากกว่า 50 กิโลกรัม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบข้อมูลสภาพการทำงาน สภาพการจ้างงาน และความเป็นอยู่ ซึ่งหมายรวมถึงเรื่อง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน แรงงานสัมพันธ์ สวัสดิการแรงงาน มาตรฐานแรงงานรวมทั้งปัญหา และอุปสรรคในการทำงานของแรงงานภาคเกษตรในแต่ละสาขาการเกษตร

1.6.2 สามารถเสนอแนะแนวทางในการกำหนดมาตรฐานแรงงานภาคเกษตรของประเทศให้เหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะการทำงานในแต่ละสาขาการเกษตร และมาตรฐานแรงงานองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) โดยนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ การเมือง และวิถีชีวิตของแรงงานภาคเกษตรของประเทศไทย

1.6.3 สามารถเสนอแนะแนวทางในประเด็นต่างๆ ที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ในการ คราพระราชบัญญัติ หรือกฎกระทรวงว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานภาคเกษตรที่เหมาะสมกับสภาวะการณด้าน เกษตรกรรมของประเทศไทย และเป็นที่ยอมรับขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

1.6.4 เกิดการปรับตัวในด้านมาตรฐานแรงงานในภาคเกษตรที่จะเป็นผลทำให้การผลิตสินค้าเกษตร ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.6.5 ลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นหากมีการนำเอามาตรฐานแรงงานในภาคเกษตรมาใช้เป็นเครื่องมือ ในการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ

1.6.6 ทำให้ทราบจำนวนแรงงานภาคเกษตรที่มีอยู่จำแนกตามภูมิภาค และสาขาการเกษตร จำนวน 5 สาขา ได้แก่ สาขาเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ประมง ป่าไม้ และนากลือ โดยรวมถึงกิจกรรมต่อเนื่องในกิจกรรมการ ประมงด้วย ตลอดจนทำให้ทราบความต้องการแรงงานในภาคเกษตร รวมทั้งแรงงานต่างด้าว (3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา) ทั้งในปัจจุบัน และแนวโน้มใน 5 ปีข้างหน้าเป็นรายปี เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ในการบริหารจัดการระบบแรงงานภาคเกษตรของประเทศไทยในอนาคต ครอบคลุมทั้งแรงงานรับจ้างที่เป็นคนไทย และเป็นคนต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล